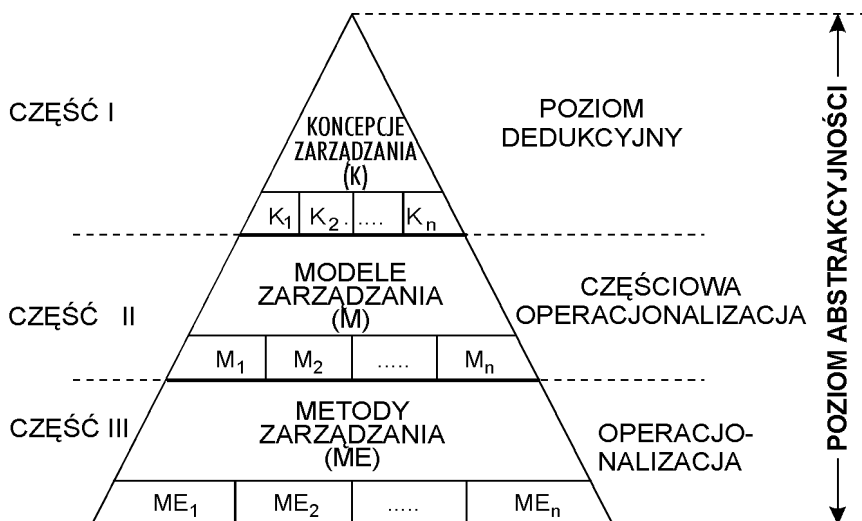

Wstęp

Obserwując dynamiczne, skokowe, nieprognozowalne zmiany w przestrzeni społecznej, politycznej, gospodarczej, naukowej i technologicznej stwierdzić należy, że tradycyjnie zarządzane przedsiębiorstwa ulegają nader szybkiej dewaluacji. Załamanie się dotychczasowych paradygmatów funkcjonowania przedsiębiorstw unaocznia konieczność przejścia do przestrzeni przedsiębiorstw nowej generacji, które wymagają zupełnie innych metod zarządzania. Niniejsza książka przybliży menedżerowi najnowsze koncepcje i modele zarządzania umożliwiające przedsiębiorstwu uzyskanie niejako „na wejściu” przewagi konkurencyjnej.

Przedstawiono tutaj również obszerny zbiór klasycznych metod zarządzania, szczególnie przydatnych na poziomie operacyjnym. Logika narracji instrumentów zarządzania została wyznaczona na zasadzie: „ciągłość (metody zarządzania – część III) i zmiana (koncepcje i modele zarządzania – część I i II)”. Konstrukcja książki ma układ piramidy (rys. 1), co oznacza, że koncepcje zarządzania mają najwyższy poziom uogólnienia, niżej plasują się bardziej znane i częściowo zoperacjonalizowane modele zarządzania, natomiast metody zarządzania mają najwyższy stopień konkretyzacji.

Rys. 1. Strukturalizacja koncepcji, modeli i metod zarządzania

Granice pomiędzy koncepcjami, modelami i metodami zarządzania są nieostre; koncepcje, mające teoretyczny wymiar, w wyniku chociażby częściowej operacjonalizacji, przechodzą do grupy modeli zarządzania, które znajdując stopniowo coraz większe zastosowanie w praktyce życia gospodarczego ulegają przeobrażeniu w metody zarządzania. Te ostatnie, po wyeksploatowaniu, tracą praktyczne znaczenie, ulegają szybkiej dewaluacji, nabierając wymiaru historycznego. Jest to proces jednokierunkowy: „z góry do dołu” tj. od teorii do praktyki. Dominuje więc tutaj dedukcyjne podejście badawcze; najpierw buduje się teoretyczne koncepcje zarządzania, które z kolei są weryfikowane przez praktykę gospodarczą.

Klasyczne, taylorowskie, indukcyjne podejście: od praktyki do teorii, czy też od cząstkowych innowacyjnych rozwiązań na poziomie wytwórczym do uogólnień na poziomie przedsiębiorstwa, straciło rację bytu. Przedsiębiorstwo jest złożonym obiektem ekonomicznym, organizacyjnym, społecznym, zarządczym, finansowym, co uniemożliwia efektywne przenoszenie rozwiązań cząstkowych z poziomu operacyjnego na poziom strategiczny. Dodatkowym ograniczeniem jest ponadto zbyt duża fluktuacja otoczenia organizacji gospodarczej.

Tak więc najnowsze koncepcje zarządzania, jak: organizacja fraktalna, wirtualna, samorekonstruująca się etc. konstruowane są w sposób dedukcyjny dla potrzeb globalnego zarządzania przedsiębiorstwem. Nie można tu pozwolić na rozwiązania cząstkowe, usprawniające niektóre domeny, czy funkcje przedsiębiorstwa. Podstawowym kryterium projektowania i wdrażania nowoczesnych koncepcji i modeli zarządzania jest uzyskanie efektu synergii we wszystkich obszarach funkcjonowania organizacji gospodarczej. Oznacza to jednocześnie wysoką praco- i kosztochłonność wdrażania nowoczesnych koncepcji, modeli i metod zarządzania, których cykl efektywnego życia staje się również coraz krótszy.

Generalnie rzecz ujmując skazani jesteśmy na ciągłe uczenie się totalnych koncepcji, modeli i metod zarządzania, czego życzę sobie, współautorom oraz czytelnikom niniejszej książki: prezesom, dyrektorom, menedżerom wszystkich poziomów zarządzania, aktorom organizacyjnym, akcjonariuszom i właścicielom big i small businessu oraz studentom uczelni ekonomiczno-menedżerskich.

Prof. zw. dr hab. Kazimierz Perechuda